

Verslag van de excursie op 3 mei 2014 naar De Kerf in de duinen bij Schoorl met een vondst van de Zwarte aardslak *Limax cinereoniger* Wolf, 1803

Gerard van der Velde en Aart van den Berg

Report on an excursion on May 3, 2014 to De Kerf (in the dunes close to Schoorl), which yielded a find of the Ash-black slug *Limax cinereoniger* Wolf, 1803

Summary. Eleven participants investigated the mollusc fauna of the dune and pine forest area between Schoorl and Bergen aan Zee, Province of North-Holland. No freshwater molluscs were found in the rainfed waters. However, 19 terrestrial snail species were recorded, including seven species of slugs. *Limax cinereoniger* was found for the first time in the western dune area in the Netherlands.

Deelnemers aan de excursie

Aart van den Berg, Bert Buizer, Frank de Graaf, Anneke Jansen, Bert Jansen, Peter Klok, Gab Mulder, Anthonie van Peursen, Dorine van Peursen, Gerard van der Velde, Willy van der Velde.

Inleiding

De Kerf bij Schoorl is gegraven om de dynamiek in en achter de zeereep weer mogelijk te maken. Het idee was dat zich hier een slufteer zou ontwikkelen. Door de gegraven geul in zeereep moest bij hoog water zeewater de duinvallei binnenstromen. Deze situatie heeft enige jaren bestaan (Kiezebrink, 2004). Inmiddels is er in de gegraven opening een zanddrempel ontstaan, waardoor het binnenstromen van zeewater, ook bij hoge vloed, niet meer mogelijk is. Het is dan ook al enkele jaren geleden dat hier voor het laatst zeewater binnenstroomde.

De excursie

De excursie naar De Kerf was goed geregeld dankzij de inbreng van Bert Buizer die in Bergen aan Zee woont. Via Staatsbosbeheer was toestemming verkregen om ons buiten te paden te begeven, uiteraard met de voorwaarde dat een

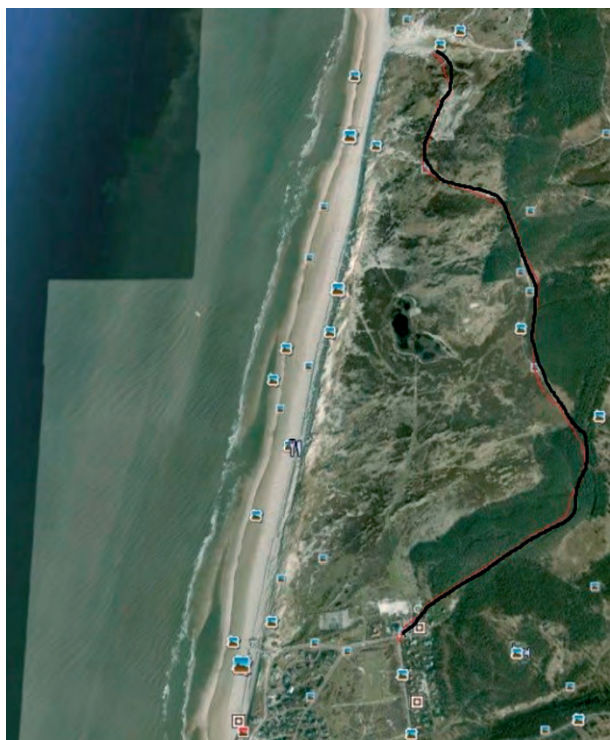

Fig. 1. Het onderzochte gebied tussen De Kerf en Bergen aan Zee met de gevolgde route.

Fig. 2. Bert Jansen en Frank de Graaf (voorgond) inspecteren boomstammen. Foto: Anthonie van Peursen.

verslag van de vondsten ook naar Staatsbosbeheer gestuurd zou worden. Elf enthousiastelingen verzamelden zich op 3 mei 2014 voor de excursie bij de ingang van Zee-aquarium van Bergen aan Zee en via het strand ging het in noordelijke richting over ongeveer een kilometer of twee naar De Kerf. Vervolgens trokken we over het duin dat De Kerf scheidt van de zee en troffen daar een soort opdrogende sloot aan. Deze sloot bevatte in het geheel geen mollusken maar wel veel dikkopjes, volgroeide (maar kleine) bruine kikkers, Kleine watersalamander en heel veel watervlooien, waterwantsen en waterkevers inclusief larven. Typisch een gezelschap van uitdrogende wateren die soms door regenwater gevuld worden. Vanaf De Kerf werd weer zuidwaarts gewandeld richting Bergen aan Zee, zodat het gebied tussen De Kerf en Bergen aan Zee, het duingebied en het dennenbos, kon worden geïnventariseerd (fig. 1). Andere plassen met regenwater die werden bekeken leverden ook geen zoetwatermollusken op, zodat we ons concentreerden op landslakken. Dit leverde een lijstje op van 12 soorten huisjesslakken en 7 soorten landnaaktslakken. De vondsten zijn gedaan in hokken 19-11-38, 45 en 55 tussen De Kerf en Bergen aan Zee.

De vondsten

Alleen in de duinen zijn de Gewone tuinslak *Cepaea nemoralis* L., 1758, Segrijnslak *Cornu aspersum* (Müller, 1774) (vlak bij Bergen aan Zee), Bolle duinslak *Ceruella virgata* (Da Costa, 1778), Fijngeribde grasslak *Candidula gigaxii* (L. Pfeiffer, 1850) en Tandloze korfslak *Columella edentula* (Draparnaud, 1805) aangetroffen. In de dennenbossen werden gevonden: Boerenknoopje *Discus rotundatus* (Müller, 1774), Dwergpuntje *Punctum pygmaeum* (Draparnaud, 1801), Ammonshorentje *Nesovitrea hammonis* (Ström, 1765), Gladde tolslak *Euconulus fulvus* (Müller, 1774), Look-glansslak *Oxychilus allarius* (Miller, 1822) en Mostonnetje *Pupilla muscorum* (L., 1758).

De landnaaktslakken werden op naam gebracht door Aart van den Berg en zijn ook door hem gefotografeerd. Ofschoon er in de duinen ook een aantal naaktslakken onder planken e.d. werden gevonden is het merendeel in het dennenbos aangetroffen, met name onder boomstammen (fig. 2). Het gaat om de volgende soorten: Egel-wegslak *Arion intermedius* Normand, 1852, Bruine wegslak *Arion subfuscus* (Draparnaud, 1805), Gewone wegslak *Arion rufus* L., 1758, Grote aardslak *Limax maximus* L., 1758, Zwarte aardslak *Limax cinereoniger* Wolf, 1803, Bos-aardslak *Lehmannia marginata* (Müller, 1774) en Kleine akkerslak *Deroceras laeve* (Müller, 1774) (figuren 3-8).

De vondst van de Zwarte aardslak was opmerkelijk aangezien deze soort nog niet van de westelijke duinrand van Nederland bekend was, blijkens het kaartje bij het artikel van Soes (2014).

Geraadpleegde bronnen:

KIEZEBRINK, M. (2004): De Kerf geëvalueerd. – De Levende Natuur 105: 186-187.

SOES, D.M. (2014): Zwarte aardslakken *Limax cinereoniger* op de Utrechtse heuvelrug. – Spirula 398: 88-91.

Adressen van de auteurs:
g.vandervelde@science.ru.nl
aartvandenbergl1@gmail.com

Fig. 3-8 (van linksboven naar rechtsonder):

Egel-wegslak *Arion intermedius*, Bruine wegslak *Arion subfuscus*, Zwarte aardslak *Limax cinereoniger*, Bos-aardslak *Lehmannia marginata*, Bos-aardslak *Lehmannia marginata*; jong dier, Kleine akkerslak *Deroceras laeve*. Foto's: Aart van den Berg.